

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE

Tereza Dudíková

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Intermediální tvorba
Specializace Užitá fotografie

Diplomová práce

DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE

Tereza Dudíková

Vedoucí práce: prof. Mgr. Štěpán Grygar
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Tereza DUDÍKOVÁ, DiS.**
Osobní číslo: **D19N0046P**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Intermediální tvorba, specializace Užitá fotografie**
Téma práce: **DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Soubor fotografií reflektující problémy současné civilizace.

Tvůrčí záměr: Dlouhodobě dokumentovat život chlapce s duševní poruchou, primárně na statku, kde žije s rodiči a mladším bratrem nebo příležitostně na jiných místech.

Způsob realizace: Diplomová práce bude zpracována formou fotografické publikace.

Cíl: Subjektivní dokument, který nahlédne do života mladého chlapce s autismem, doprovázený fotografiemi jeho mladšího bratra, se kterým tvoří nerozlučnou dvojici. Dále fotografiemi zátiší a zákoutí vesnického prostředí, zvířat a života na statku.

Předpokládaný charakter výstupu: Fotografická publikace,
minimální počet fotografií: 20, minimálně 2 výstavní fotografie.

Rozsah průvodní zprávy: Textová část diplomové práce bude v rozsahu minimálně 10 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 10 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

ARBUS, Diane, *Untitled*, Schrimmer/Mosel, 2011
ISBN/EAN: 9783829605540
STEHLI, Irene, *Libuna*, Torst, 2015
ISBN: 978-80-7215-503-3
MRÁZKOVÁ, Daniela, *Příběh fotografie*, Praha: Mladá fronta, 1985

Vedoucí diplomové práce: **Prof. Mgr. Štěpán Grygar**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 15. září 2021

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2022

.....

podpis autora

OBSAH

Volba tématu	5
Autismus	6
Autismus ve statistikách	7
Rozdělení do tří kategorií	7
Průběh realizace	8
Fotografování	8
Kniha	12
Použitá technika	13
Dokumentární fotografie	14
Diane Arbus	15
Iren Stehli	16
Sally Mann	16
Závěr a poděkování	17

VOLBA TÉMATU

Proč jsem si zrovna zvolila dokumentární fotografii a Lubíka s poruchou autistického spektra? Portrétování lidí je mi velmi blízké a dokumentární fotografii jsem vždycky obdivovala z hlediska zachycení určitého časového úseku. Dokument vypráví delší příběh oproti fotografii reportážní. V mém případě se jednalo u subjektivní pohled do života malého chlapce v průběhu jednoho roku. Lubík, celým jménem Lubomír Sochr, se narodil 1. 1. 2014. Žije se svou rodinou ve vesnici Třebnuška, nedaleko města Zbiroh v Plzeňském kraji na usedlosti, která se rozléhá nedaleko lesa a je olemována výběhy s koňmi. Při fotografování jsem se snažila o maximální zachování autentičnosti a účinkovala jako divák, který pozoruje dění. Během jednoho roku jsem se vydala za Lubíkem pětkrát. Na jaře vznikaly snímky na statku, v létě u vody v nedalekém Jablečně, na podzim uspořádali Renata s Lubomírem svatbu ve Svatém Janu pod Skalou, v zimě jsme se vydali ze statku do lesa pro vánoční stromeček a na jaře letošního roku jsme svázeli koním balíky sena. A jak jsem Lubíka poznala? Díky koním. Komunita lidí od koní je propojená, a tak se stalo, že jsem se párkrát ocitla na statku u Renaty a Luboše a při volbě tématu narazila na sociální síti na černobílou fotografii Lubíka v balíku sena, v ten okamžik jsem měla s volbou tématu rozhodnuto.

AUTISMUS

Každé duševně nemocné i jiným způsobem nemocné dítě je velkou zkouškou pro jeho rodiče a nejbližší. Autismus v současné době není možné léčit a musí se s ním všichni postupně naučit žít. Jedná se o velký zásah do běžného fungování rodiny, rodiče často musí přizpůsobit veškerý svůj čas nemocnému. Lubík se narodil jako zdravé dítě, až v průběhu jeho dětství začínalo být „něco jinak“. Podle lékařské zprávy, do které jsem mohla nahlédnout, zaostával v řečovém vývoji a postupně se u něj vytrácel oční kontakt. To bylo impulsem navštívit poradenské zařízení. Následovala série vyšetření a výsledkem byl symptom poruchy autistického spektra, nebo – li PAS s přidruženou vývojovou poruchou řeči a jazyka. Pokud bychom vyhledávali termín autismus, nejčastěji se definuje jako porucha mentálního vývoje, narušuje vývoj mozku a je to vrozená nemoc, která ovlivňuje chování, smýšlení a vyjadřování. Dítě je tedy „jiné“ než ostatní. Straní se, příliš nemluví, neudrží oční kontakt, vadí mu například i hluk a často je rád sám, ve svém světě. Modelový příklad dítěte nebo dospělého člověka s autismem nám nikdo nepopíše ani ho nenalezneme v žádných odborných publikacích. Každý se totiž vyvíjí jinak. To mohu potvrdit i z další osobní zkušenosti s autistickým chlapcem ve stejném věku, který má k autismu i přidružené ADHD (poruchu pozornosti s hyperaktivitou) a druhý stupeň mentální retardace, jeho projevem jsou skřeky a křik, stává se často agresivním a neovladatelným. Lubík je však autistické dítě klidné a pokorné.

Autismus ve statistikách

Ráda bych citovala provedené statistiky a veřejně dostupné informace: „Poslední prevalenční studie z USA udává, že v populaci osmiletých dětí obdrželo diagnózu poruchy autistického spektra (PAS) 1 z 54 dětí. Výskyt PAS je čtyřikrát častější u chlapců než u dívek. Průměrný odhad výskytu autismu v populaci se v průměru pohybuje mezi 1,5 - 2%. Každý rok se tak narodí v České republice okolo 1500 - 2000 dětí s PAS.”

Na českých základních školách bylo ve školním roce 2020/2021 vzděláváno 114 108 žáků se zdravotním postižením, z toho 4216 žáků s poruchou autistického spektra.“ [1]

Rozdělení do tří kategorií podle funkčních schopností

Autismus nízko funkční: Lidé jsou uzavření, neprojevují zájem o sociální kontakt, věnují se stereotypním činnostem a hrozí u nich riziko sebepoškozování a agrese. Nejsou schopni mluvit a pokud ano, tak formou echolálie (chorobného opakování již slyšeného). Spadají do pásma těžké mentální retardace.

Autismus středně funkční: Charakteristickým prvkem je snížená schopnost navázat sociální kontakt, lidé postrádají bezprostřednost, bývají pasivní. Pokud mluví, tak ve zvláštnostech, mívají naučené fráze, opakují se. Nejčastěji trpí lehkou až středně těžkou mentální retardací.

Autismus vysoko funkční: Lidé mají normální nebo nadprůměrnou inteligenci. Schopnost vyjadřování je na běžné komunikační úrovni nebo lehce narušená. Jedinci jsou schopni se začlenit do společnosti, podmínkou je však vytvoření vhodného prostředí a individuálního přístupu.

Lubík se pohybuje se ve středně funkčním pásmu poruchy autistického spektra.

PRŮBĚH REALIZACE

Fotografování

První focení, 25. 4. 2021

Je sobota odpoledne a přijíždím do Třebnušky, celá rodina se pohybuje venku. Lubík mě na výzvu maminky Renaty pozdraví, s ním přiběhne i malý Jindříšek, který se na mě usmívá. Dáváme si venku na terase společně kafe, Lubík s Jindříškem si hrají okolo nás. Renata mi vypráví, jak si Lubík s oblibou vyrábí různé výtvary z lepících pásek a nachází je všude možné po okolí...a že si taky staví konstrukce z věcí, které mu přijdou pod ruku. Asi po půl hodině vytahuji foťák. Nevím, jak bude Lubík reagovat, mám trochu obavy, aby se mnou „spolupracoval“. Bude s tím v pohodě? Říkám si v duchu. Je to první focení a to asi rozhodne. Jestli ne, tak jsem v háji. Fotografuji si zátiší na statku, hrozně se mi líbí sušící se podsedlové deky na koně, které jsou přehozeny přes uvaziště. Poté přistupuji k Lubíkovi, jsem opatrná a držím si odstup, Lubík si mě nevšímá a vypadá to, že mu má přítomnost nevádí. Kam jde Lubík, tam jde i Jindříšek, a tak chodíme na statku sem a tam. Portrétuji i Jindříška. Lubík našel kladivo a máchá s ním jen tak do vzduchu, pak se s ním pokouší i chvilku rýt hlinu a Jindříšek ho napodobuje. Po chvilce se Lubík na chvíli vytratí a za pár minut přichází s jedním ráfkem od starého kola. Kolo je základem pro konstrukci, kterou vymýšlí za pochodu. Celý Lubíkův „pracovní proces“ dokumentuji.

Druhé focení, 20. 6. 2021

Převládají teplé letní dny. Voláme si s Renatou, že bychom se mohli jet společně všichni někam vykoupat a při té příležitosti bych si mohla vyfotit Lubíka. Domlouváme se na přehrada u Jablečna a bereme i nafukovací paddleboardy. Nacházíme ne příliš prostorné místo u vody, pár kroků od neposečené louky. Lubík si mě pamatuje a s focením naštěstí opět nemá problém, nejprve ho zajímají hry na telefonu, ale poté si nasazuje rukávky a následuje Renatu do vody, zkouší s Renatou paddleboard a nechává se vozit.

Když byl prý Lubík menší, vodu nenáviděl, teď jí ale má rád. Trávíme čas u vody ale i na kraji louky. Lubík mi občas zapózuje a různě u toho máchá rukama, Jindříšek je vždycky poblíž. Když Lubík vzpaží ruce do tvaru stříšky, znamená to, že se celá rodina musí vydat cestou domů. Se snímky jsem spokojená.

Třetí focení, 9. 9. 2021

„Moje“ svatební sezona je v plném proudu. Tato svatba ale bude jiná. Je Renaty a Luboše. Obřad je naplánovaný v zahradách kostelu ve Svatém Janu pod Skalou. Počasí přeje, od ráda je jasno, jen pro pořizování snímků je slunce hodně ostré. Obzvláště, když je obřad v jedenáct hodin dopoledne. Přicházím na místo, kde se začínají scházet první hosté. Zatím ale Luboše s Lubíkem a Jindříškem nevidím, přijíždí ale vzápětí, vychází zpoza autobusu plného turistů, kteří přijeli obdivovat místní krásy. Vznikají první snímky dne. Všichni tři se usmívají, vypadá to, že i Lubík mě rád vidí. Fotím průběžně svatebčany, ale moje pozornost se často ubírá hlavně i k Lubíkovi. Renata by již měla být na cestě ze Zbiroha, ale bohužel je dálnice ucpaná, a tak se začátek obřadu odkládá minimálně na půl hodiny. Mám tak více prostoru na portréty s Lubíkem. Když konečně Renata přijíždí, Lubík poznává červené auto a běží ji s Jindříškem naproti. Obřad začíná, Lubík s Jindříškem drží Renatu za ruce, každý z jedné strany, ale oba dva to vydrží jen na pár chvil. Jako první se jí z ruky vytrhne Lubík a utíká směrem k obřadu, kde stojí Luboš. Zareaguji a myslím si, že Lubíka předběhnu a udělám akční snímek, jenže Lubík to chápe jako hru a začíná semnou závodit, předběhne mě a u slavobrány objímá Luboše. Během obřadu je Lubík klidný a chová se vzorně. Následuje společné focení a také focení novomanželů. To již začíná být zadumaný a lítostivý, po chvílce propukne v pláč. Neřekne nám však, proč brečí, za celou dobu nepromluví. Když se přesouváme na hostinu, Lubík stále brečí v autě. Všechno dokumentuji. Na hostině se konečně uklidní a začíná se vracet do lepší nálady. Hostinu opouštím po společném přípitku a obědě, kdy mě čeká cesta na Moravu a další focení svatby.

Čtvrté focení, 20. 12. 2021

Vracím se po dlouhé době zpátky do Třebnušky. Za vraty mě vítá zachráněná Dobrmanka, mám z ní trošku respekt, nedávno si prý nesedla s paní sousedkou, která také postávala za vraty. Dobrmanka se ale tváří kamarádsky, tak jsem v klidu. Ona pozná, že mám ráda zvířata, říkám si v duchu. Renata mě zve dál, venku je zima. Lubík sedí u počítače a hraje hry, vůbec si nás nevšímá, jsme všichni v jedné místnosti, ale Lubík ani nechce slyšet, že bychom mohli jít ven. Vytahuji foťák a snímám pár portrétů. S Renatou se zároveň domlouváme, že bychom mohli jít do lesa pro vánoční stromeček. Odpovídám, že je to bezvadný nápad, jen škoda, že venku není sníh... Lubík se naštěstí nenechá dlouho přemlouvat a tak se společně oblékáme.

Jindříšek vyráží napřed za Lubošem, který startuje zahradní traktůrek s připojeným vozíkem. Mezitím, než se oblékne Lubík, fotím zátiší okolo domu. Když je Lubík připravený, odbíhá do stodoly, odkud po chvilce vyjíždí Luboš na traktůrku s kluky na přívěsu. Vydáváme se s Renatou společně stejnou cestou za kluky. Mezitím míváme výběh s koňmi, kteří zvědavě pokukují. Po kilometrové procházce zastavujeme na lesní cestě a vyhlížíme ten pravý vánoční stromek. Asi po deseti minutách máme vybráno, kluci ho vítězoslavně řezají a nesmí chybět ani společná fotografie. Vracíme se pomalu zpátky ke statku. Renata na půdě hledá vánoční ozdoby, po pár minutách je venku krabice plná vánočních dekorací, ještě stojan na stromeček a můžeme jít zdobit. Jsme všichni promrzlí až na kost, ale jsem ráda, že můžu být u tak pěkné tradiční události, která se odehrává jen jednou do roka. Lubík se nejprve válí na zemi a Jindříšek si cpe do pusy rohlík, ačkoliv nevím, jak fotka vyjde, mám ji, protože je to komická situace. Nejprve Renata zdobí stromeček světýlky, kluci si od ní vzápětí berou ozdoby a všichni je tam, kam se jim zlíbí. Nemá to hlavu ani patu, kluci vytváří velké uskupení ozdob na jedné větvičce, aneb když zdobí děti. Udělám ještě pár snímků, popřejeme si krásné svátky a já odjždím domů.

Páté focení, 20. 3. 2022

Od posledního focení zase uplynulo čtvrt roku. Říkám si, že čas hrozně letí. Za vraty na mě vykukují obrostlé větve kočičkami. Lubík s Jindříškem jsou zase o chlup větší a Renata dokázala neuvěřitelně zhubnout. Dnes je v plánu svážení balíků sena pro koně. Je takové měkké světlo, hrozně pěkné a ideální pro focení. Popijíme nejprve čaj a až poté z brašny vytahuji foťák. Lubík zlobí Jindříška a pak běhá okolo Renaty se svým výkresem, potom se schová do psí boudy a vznikají z toho pěkné snímky. Luboš startuje velký traktor a brigádnice připravují krmelce pro nové seno. Lubík za námi nechce, ale i přesto dokumentuji místní dění. Starou stodolu, Jindříška v traktoru nebo místního chlapečka na vycházce s kočkou. Mezitím co se sváží seno se objeví Lubík. Prolézá kulatou konstrukcí na balík sena a opět se mi vydaří pěkný snímek. Když se vypustí koně, Lubík jednoho krmí banánem, stihnu to vyfotografovat, ale málo kdo si všimne, že je to zrovna banán. Když jsme s navážením balíků u konce, dávám si ještě u Renaty čaj. Renata vytahuje Lubíkovy výkresy, ale také mi říká, že Lubík rád fotí a tvoří sekvence, které si okouká z pohádek o mašinkách. Zajímá mne to, napadají mne myšlenky, jak Lubíkovy výtvary zapojit k fotografické publikaci. Když mi Renata přeposílá vzniklé sekvence poskládané do videa, mám jasno, že budu ke knize promítat právě toto video.

Kniha

Od začátku focení jsem měla jasno o tom, že se kniha bude nazývat „Bibi“. O vizuálním charakteru knihy jsem si udělala představu až při její sazbě a návštěvě grafického studia Voala. Po konzultaci jsem zvolila otevřenou šitou vazbu, obálka je potažena pratelným papírem s vyraženým názvem „Bibi“ v pravém dolním rohu. Knihu jsem rozdělila do pěti kapitol, a to na jaro, léto, podzim, zima, jaro. Kapitoly jsou na první pohled rozeznatelné díky černému podkladu a použitím bílého fontu. V knize nalezneme krátký úvodní text, na který navazuje první kapitola. Kniha poté vypráví příběh svými fotografiemi. S grafickou úpravou mi pomohla grafička a vedoucí ateliéru Grafického designu, Kristina Fišerová. Jako doprovod ke knize jsem zvolila jednu výstavní fotografii, kterou v knize nenalezneme, ale chtěla jsem jí nějakým způsobem také odprezentovat. Důvodem, proč není v knize, je vizuální podobnost s jednou fotografií v knize obsaženou. Fotografie je vytištěná na pevné pěnové desce Gatorfoam. Fotografie je chráněna laminační fólií s UV filtrem. Jako další doprovodné médium jsem zvolila video poskládané z Lubíkových fotografií, které záměrně tvořil do sekvence. Zvolila jsem digitální foto rámeček značky Sencor.

POUŽITÁ TECHNIKA

K fotografování jsem použila kvalitní full-frame zrcadlový fotoaparát a profesionální bezzrcadlový fotoaparát. Canon EOS 5D Mark IV a Canon EOS R5. Důvodem, proč jsem fotografovala na dva fotoaparáty, bylo opakované reklamování bezzrcadlového fotoaparátu R5 v průběhu roku 2021. Z objektivů jsem na prvním místě zvolila hlavně portrétní Canon EF 50mm f/1,4 USM pro zrcadlový fotoaparát a Canon RF 50 mm f/1,2 L USM pro bezzrcadlový fotoaparát, který má skvělou ostrost a kresebnost a vznikla s ním většina snímků použitých ve fotografické publikaci. Dále jsem příležitostně fotografovala s širokoúhlým objektivem Canon EF 24 mm f/1,4 L II USM s redukčním kroužkem na bezzrcadlovém fotoaparátu pro možnosti využití širšího zobrazení. Fotografie použité v knize nebyly vytvořeny za použití blesku ani přídatného umělého nasvícení.

DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE

Dokumentární fotografie se vyvíjela již s vynálezem fotografie a zpřístupněním nového média jako nástroje poznávání a zachycování skutečnosti. Nejčastěji zobrazovanými tématy byla válka, život ve městě a lidský portrét. S postupným vývojem fotografie a jejich žánrů se začala rozdělovat na dokumentární a reportážní. Dokumentární fotografie zachycuje delší časové období, reportážní fotografie nejčastěji nějakou událost, která nemá dlouhého trvání. V širším pojetí lze za dokumentární fotografii považovat jakoukoliv fotografii, „něco“ zachycujeme/dokumentujeme. Dokumentární fotografii jako takovou poté utváří zařazení do kontextu.

Abychom pochopili význam dokumentární fotografie, měli bychom se vrátit na počátky samotného vzniku fotografie. Nebudu tu dlouze popisovat celý proces od daguerrotypie po vznik prvních Talbotových snímků na principu pozitiv/negativ, ale je zajímavé uvědomit si, jakým způsobem si fotografie nacházela cestu v historii. Ráda bych zmínila Andrého-Adolphe Disdériho, který nastartoval revoluci portrétní fotografie díky jeho vizitkové fotografii a má tak na svědomí éru „masové produkce portrétů“. Každý v té době toužil po své vizitkové fotografii. Našli se ale tací, kteří v záplavě tisíců nic neříkajících portrétů, pouhých otisků podoby, začali přemýšlet o vyjádření charakteru portrétovaného skrze fotografii. Jedním z nich byl Nadar, kterého ve svém ateliéru navštěvovali pařížští spisovatelé a umělci. Zaujala mě citace: *„Instinktivně pochopit objekt znamená navázat s ním kontakt..., to člověku pomůže udělat ne pouze náhodný, nevýrazný obrázek, ale intimní, výmluvný portrét“* [2] psal ve své době, okolo roku 1850. Po éře vizitkových fotografií přišla touha zaznamenávat události. Když v roce 1853 vypukla Krymská válka, dobám, kdy zprávy nosili poslové již dávno odzvonilo. Kromě železnice a telegrafu své uplatnění našla i fotografie. Carol Popp de Szathmari fotografoval na mokrý kolodiový proces se svou improvizovanou laboratoří, kterou měl v kočáře.

Využil známosti na obou stranách konfliktu a dokumentoval na ruské i turecké straně, jeho snímky se však nedochovaly a slávu válečného fotografa nakonec sklídl Roger Fenton, vyslaný novinami do války později. Za velkého dokumentaristu v historii fotografie je považován Lewis Wickes Hine, sociolog, který po roce 1900 dokumentoval v amerických dolech, továrnách, fotografoval pracující děti a smutné životy přistěhovalců, kteří očekávali spásu, ale nacházeli bídu. Z jeho snímků je cítit soucit a nesouhlas s fotografovanou realitou. Velkým tématem se tedy ve fotografii stal člověk, fotografie se stala svědectvím doby.

Ve své dokumentární práci jsem se inspirovala třemi dokumentárními fotografy, které bych ráda uvedla.

Diane Arbus

Diane Arbus byla americká fotografka, známá pro své portréty lidí na okraji společnosti, Portrétované fotografovala v přirozeném prostředí a zakládala si na maximální autenticitě. Její tvorba vnesla do světa fotografie nový pohled na zobrazení reality, která ve své době vzbuzovala kontroverze. Pohybujeme se v Americe v letech 1950 – 1970. Ona však nalézala krásu u lidí různě psychicky nebo fyzicky nemocných, abnormálně vysokých nebo naopak lidí, kteří nevyrostli či lidí s různým mentálním postižením. Dvojčata, transvestiti, zkrátka všichni, kteří byli pro společnost „jiní“ jí fascinovali. Vznikaly tak silné snímky s neuvěřitelnou hloubkou a přesahem, které až po její smrti nabývaly na popularitě. Portréty Diane Arbus mě zaujaly svou přirozeností a lidskostí. Nechávám se často jejími snímky vtáhnout do zachyceného okamžiku portrétovaného, kdy fotografie mluví samy za sebe.

Iren Stehli

Iren Stehli je současná dokumentární fotografka s českými kořeny, která se narodila ve Švýcarsku a působí jak u nás tak i ve své rodné zemi.

Pro Ireninu tvorbu jsou typické dlouhodobé časosběrné dokumenty sociálního charakteru. Oslovila mě její kniha Libuna. Dokumentovala 30 let život ženy z romské komunity až do její předčasné smrti v letech 1974 – 2001. Její dospívání, manželství, děti, životní strasti a radosti. Ve fotografii ani ve filmu nikdo dlouhodobě takto nikoho nedokumentoval. Obdivuji její vytrvalost a píli. Z fotografií na mě působí projevená důvěra a absolutní otevřenost a volnost. Proto jsem se Iren Stehli nechala inspirovat, má kniha je krátkým dokumentem jednoho roku, ale mohu v ní pokračovat i po ukončení studia a sledovat tak průběh života Lubíka, tak jako Iren doprovázela životní cestu Libuny.

Sally Mann

Sally Mann je americká fotografka známá díky svým portrétním fotografiím svých dětí a krajiny, které snímala na velkoformátový přístroj. Zachycovala své dcery v průběhu dospívání a vznikaly tak velmi intimní portréty, které vzbuzovaly kontroverzi. Dívky bývají na portrétech často nahé a nepřevládá zde žádná cenzura, to společnost v 80. letech pobuřovalo. Fotografie na mne působí neuvěřitelnou atmosférou a obdivuji odvahu spojenou se zveřejněním intimních portrétů. Přírozenost ve spojení s venkovským životem a zapojení krajiny ale utváří krásný celek a vzpomínku na dětství jejich dcer.

ZÁVĚR

Občas tvrdím, že do fotografování vkládám kousek sebe a tvořím srdcem. Myslím si, že fotografie dokáže mluvit sama o sobě a často i odhalit, jaký charakter člověka za ní stojí. Každý výjezd za Lubíkem byl pro mě svým způsobem terapií. Miluji venkov a zvířata, mám blízko k přírodě a koním, kteří mě provází celý život. Fotografovalo se mi lehce a ke vzniklým fotografiím v knize jsem si vytvořila silné pouto. Vážím si toho, že jsem mohla být vždycky na pár chvil součástí Lubíkova světa a jeho rodiny. Mohla jsem s fotoaparátem cokoliv a nic nepůsobilo násilně, ale čas přirozeně plynul a já zaznamenávala jeho okamžiky.

Vytvořená kniha je časoběrným dokumentem sociálního charakteru. Propojením portrétní fotografie, reportážní a fotografie zátiší. Knihu považuji jako otevřenou dalším možnostem, mohu na ní v budoucnu navázat dalšími fotografiemi, když budu dále pokračovat v návštěvách a dokumentovat Lubíkův život. Může se stát obdobným časoběrným dokumentem, jako je například kniha Libuna od Iren Stehli.

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat pedagogům naší fakulty, vedoucímu ateliéru Fotografie prof. Mgr. Štěpánu Grygarovi a vedoucí ateliéru Grafický design doc. MgA. Kristině Fišerové za ochotu a trpělivost při konzultaci diplomové práce a vzniku fotografické publikace.

SEZNAM CITACÍ

[1] Autismus | NAUTIS. [online]. Copyright © Copyright 2022. All rights reserved. [cit. 27.04.2022].
Dostupné z: <https://nautis.cz/cz/autismus>

[2] MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostředním životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývoj. okamžiků. Praha: Mladá fronta, [1985?]. Máj (Mladá fronta)

SEZNAM ZDROJŮ

MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie. Praha: Mladá fronta, 1985. ISBN ISBN: 23-033-85.

ARBUS, Diane, Untitled, Schrimmer/Mosel, 2011
ISBN/EAN: 9783829605540.

STEHLI, Irene Libuna, Torst, 2015
ISBN: 978-80-7215-503-3.

Autismus | NAUTIS. [online]. Copyright © Copyright 2022. All rights reserved. [cit. 27.04.2022].
Dostupné z: <https://nautis.cz/cz/autismus>

Informace o PAS – KŘESADLO HK – Centrum pomoci lidem s PAS, z. ú.. KŘESADLO HK – Centrum pomoci lidem s PAS, z. ú. – Nevládní nezisková organizace pomáhající lidem s poruchou autistického spektra a jejich rodinám [online]. Copyright © 2012 [cit. 27.04.2022]. Dostupné z: <http://www.kresadlohk.cz/o-nas-2/informace-o-pas/>

AutismPort. AutismPort [online]. Copyright © 2022 Národní ústav pro autismus, z.ú., [cit. 27.04.2022].
Dostupné z: <https://autismport.cz/autismus-podle-veku/skolak>

Dokumentární fotografie – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dokumentární_fotografie

Fotografka týdne: Diane Arbus – přirozenost, sláva a deprese – DIGIarena.cz. DIGIarena.cz – O fotografování víme vše [online]. Copyright © 2022 Copyright CZECH NEWS CENTER a.s. a dodavatelé obsahu. [cit. 27.04.2022]. Dostupné z: <https://digiarena.zive.cz/fotografka-tydne-diane-arbus--prirozenost-slava-a-deprese>

Agosto Foundation :: Iren Stehli. Agosto Foundation [online]. Dostupné z: <https://www.agosto-foundation.org/cs/iren-stehli>

Sally Mannová – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sally_Mannová

RESUMÉ

Tato diplomová práce pojednává o dokumentární fotografii. Mou snahou bylo portrétování chlapce s duševním onemocněním - autismem, jeho život na venkově a soužití s rodinou při různých událostech. Důvodem výběru tohoto tématu byla osobní znalost a zájem o fotografování časosběrného dokumentu. Pozornost je v první části věnována charakterizaci poruch autistického spektra. Práce dále volně přechází k popisu průběhu realizace a použité technice ve fotografické publikaci. Závěrem jsou uvedeni autoři, kteří se prosluli dokumentární fotografií, jako např. Diane Arbus nebo Iren Stehli.

ABSTRACT

This diploma thesis deals with documentary photography. My aim was to portray a boy with a mental illness - autism, his life in the countryside and what it's like living with his family in different occasions. The reason behind choosing this topic was personal connection to this person and interest in photographing a time-lapse documentary. In the first part, attention is focused on the characterization of autism spectrum disorders. The work then focuses on to the description of the realization and the technique used in the photographic publication. Finally, the authors who are famous for documentary photography, such as Diane Arbus or Iren Stehli, are mentioned.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

vlastní fotografie - výběr papíru a materiálu pro vazbu

Příloha 2

vlastní fotografie - zkoušky papíru a kontrolní nátisky

Příloha 3

vlastní fotografie - rozměření velikosti vazby

Příloha 4

vlastní fotografie - náhled na finální podobu knihy

Příloha 5

vlastní fotografie - finální kontrola před vázáním knihy

Příloha 6

vlastní fotografie - vytištěná výstavní fotografie

Příloha 7

[Diane Arbus]. In: Ursstahel.ch [online]. 27. dubna 2022 [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://ursstahel.ch/diane-arbus-suchtig-nach-begegnungen>

Příloha 8

[Iren Stehli]. In: galerie.kultura-veseli.cz [online]. 27. dubna 2022 [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <http://galerie.kultura-veseli.cz/archiv-vystav/132-iren-stehli-libuna-1975-2009>

Příloha 9

[Sally Mann]. In: nytimes.com [online]. 28. dubna 2022 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/04/19/magazine/the-cost-of-sally-manns-exposure.html>

Příloha 10

[Sally Mann]. In: houkgallery.com [online]. 28. dubna 2022 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://www.houkgallery.com/exhibitions/76-sally-mann-recent-work/works/>

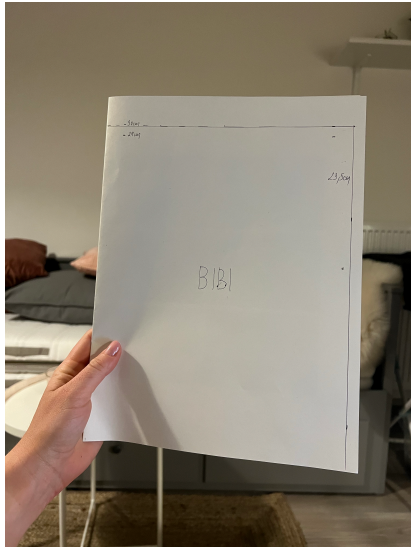
1

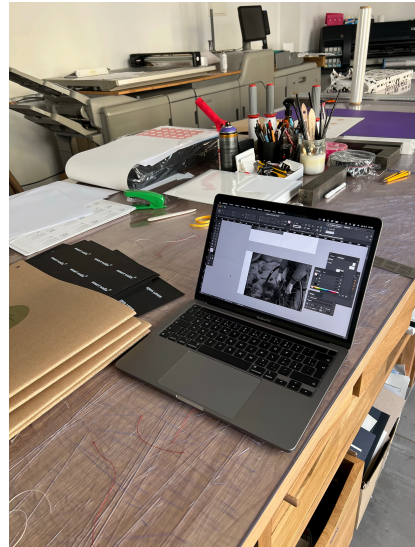
2

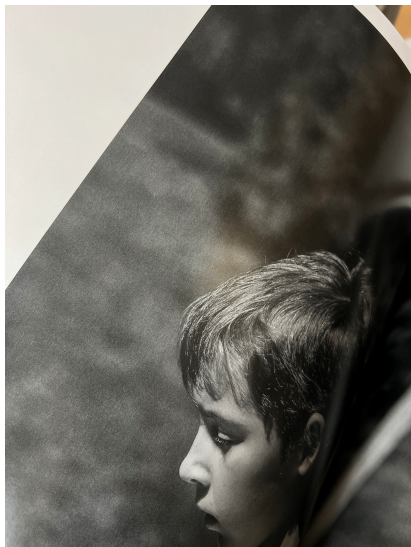
3

4

5

6

9

10

